

Korte termijn onderzoeksoopdracht:

Effectmeting UiTPAS Aalst Eerste resultaten

(toelichting bij PowerPoint)

Mart Willekens
Jessy Siongers
John Lievens

Inleiding

CultuurNet Vlaanderen is momenteel opdrachthouder voor een pilootproject voor de Vlaamse vrijetijdspas (UiTPAS). In het kader van deze opdracht is een pilootproject van de UiTPAS in de regio Aalst uitgevoerd, waarbij de UiTPAS werd geïntroduceerd met een sterke nadruk op jongeren en kansengroepen. Bij dit pilootproject is door de minister van Cultuur Schauvliege een evaluatie voorzien om de effecten en het potentieel van de UiTPAS te beoordelen. Deze evaluatie gebeurde aan de hand van een kwantitatieve bevraging onder de bevolking van Aalst. Deze survey moet toelaten een zicht te krijgen op de bekendheid en het gebruik van de UiTPAS. Meer specifiek werd beoogd een beter zicht te krijgen op de voorkeuren, motieven en drempels inzake de vrijetijdsparticipatie van de respondent evenals zijn/haar beoordeling van het instrument (o.m. bekendheid, aanbod, voordelen, dienstverlening). De minister van Cultuur heeft hiertoe op het Steunpunt Cultuur een beroep gedaan met het oog op ondersteuning bij het uittekenen, uitvoeren en analyseren van deze bevolkingsbevraging en effectmeting in Aalst. Hiervoor werd een concreet onderzoeksdesign uitgedacht en uitgevoerd dat wordt besproken in het eerste deel. Vervolgens bespreken we de resultaten in verband met cultuurparticipatie in Aalst voor en na de invoering van de UiTPAS, de evaluatie van de UiTPAS en participatiedrempels voor mensen die niet deelnemen aan het vrijetijdsaanbod voor en na de invoering van de UiTPAS. In het laatste deel vatten we de resultaten nog eens kort samen.

1. Onderzoeksdesign

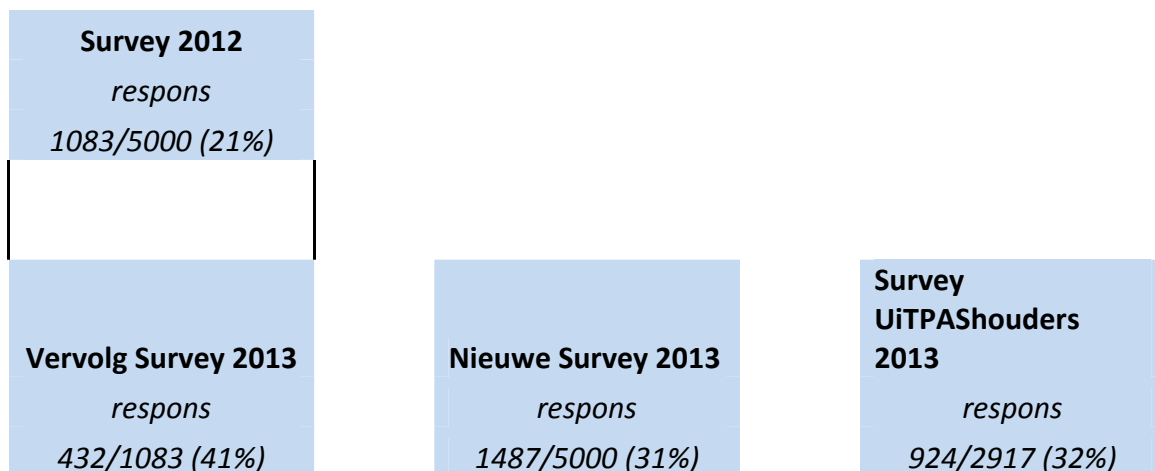
Met het oog op een effectmeting werd in 2012 een nulmeting uitgevoerd bij de bevolking van Aalst. Deze nulmeting had tot doel de cultuur- en vrijetijdsparticipatie in kaart te brengen voor de invoering van de UiTPAS. In mei 2012 kregen 5000 respondenten een uitnodiging en een speciale code om een websurvey in te vullen over hun vrijetijdsbesteding. De helft van de respondenten kreeg vervolgens een voucher om in te wisselen voor een UiTPAS wanneer ze de survey hadden ingevuld, de andere helft kreeg een gratis toegangsticket voor een cultureel evenement. Op deze manier kon een jaar later een effectmeting uitgevoerd worden om het effect van de UiTPAS op cultuur en vrijetijdsparticipatie in kaart te brengen.

Omdat de nulmeting in 2012 door een aantal problemen bij het veldwerk geen betrouwbaar beeld kon opleveren van de staat van de participatie in Aalst in 2012¹, is een effectmeting sensu stricto niet mogelijk. De eerder lage gerealiseerde respons in 2012 (20%) doet immers twijfels rijzen over de representativiteit van de data. De dataset is meer dan waarschijnlijk vertekend door een oververtegenwoordiging van cultureel geïnteresseerden en mensen die actief hun vrije tijd buitenshuis invullen. Daarom werden er in 2013 naast de vervolgbefragung op de survey van 2012 twee extra metingen voorzien. Er werd een aanvullende representatieve

¹ Voor een verslag van de nulmeting, zie: De Laeter, D. (2012) Nulmeting vrijetijdsparticipatie stad Aalst uitgevoerd in het kader van pilootproject UiTPAS CultuurNET: Brussel.

steekproef uit de bevolking van Aalst getrokken en een nieuwe steekproef bij UiTPAShouders, die de UiTPAS in het voorbije jaar in gebruik hebben genomen. De eerste twee groepen kregen een nieuwe uitnodiging in de bus om mee te werken aan het onderzoek, met een unieke toegangscode die ze konden gebruiken om de vragenlijst online in te vullen. De groep van UiTPAShouders kreeg een email met een uitnodiging om mee te werken en een gepersonaliseerde link naar de websurvey. Naast de uitnodiging werden tot drie herinneringen verstuurd naar respondenten die de vragenlijst nog niet invulden. Wie geen pc met internetverbinding thuis ter beschikking heeft, kon beroep doen op de infrastructuur in de openbare bibliotheek en via buurtweb. De gerealiseerde respons voor de verschillende steekproeven word weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Gerealiseerde respons bij de 4 verschillende steekproeven

Op basis van deze 4 metingen kunnen we verschillende groepen met elkaar vergelijken, afhankelijk van de onderzoeksvraag die we willen beantwoorden. We gebruiken de nulmeting, de vervolgmeting en de nieuwe steekproef om de participatie van UiTPAShouders en niet UiTPAShouders te vergelijken (op persoonsniveau en bevolkingsniveau). De nieuwe steekproef en de steekproef van UiTPAShouders wordt gebruikt om de evaluatie van de UiTPAS door gebruikers in kaart te brengen. Tenslotte vergelijken we de steekproef uit 2012 met de nieuwe steekproef uit 2013 om na te gaan of de participatiedrempels voor verschillende types culturele activiteiten verschoven zijn.

2. Participatie

2.1. Nulmeting 2012 en vervolgmeting 2013

Om na te gaan of er een stijging in participatie in Aalst waar te nemen is sinds de invoering van de UiTPAS een jaar geleden zouden we oorspronkelijk de steekproef uit 2012 en de nieuwe steekproef uit 2013 met elkaar vergelijken. Dit is echter problematisch aangezien we niet kunnen garanderen dat de steekproef uit 2012 representatief is voor de bevolking van Aalst door de lage respons, wat de participatiecijfers zou vertekenen. Daardoor beperken we ons tot een vergelijking van participatie voor de 432 respondenten die we in 2012 en 2013 hebben bevraagd. Deze groep zal ook niet representatief zijn voor de bevolking in Aalst, maar we kunnen wel een relatieve vergelijking maken voor de evolutie van participatie voor mensen die in het tussenliggende jaar een UiTPAS hebben aangekocht of niet. We zien voor deze 432 cases dat 140 respondenten een UiTPAS hebben in 2013 en 292 respondenten hebben geen UiTPAS.

In volgende grafieken vergelijken we de evolutie in participatie (in de laatste 6 maanden voor de bevraging). Hierbij maken we een onderscheid tussen mensen die na de eerste meting in 2012 geen UiTPAS hebben aangekocht (blauw) en mensen die na de eerste meting wel een UiTPAS hebben aangekocht (rood). We vergelijken voor beide groepen 4 verschillende scenario's.

In de eerste twee scenario's is er geen verandering in participatie waar te nemen:

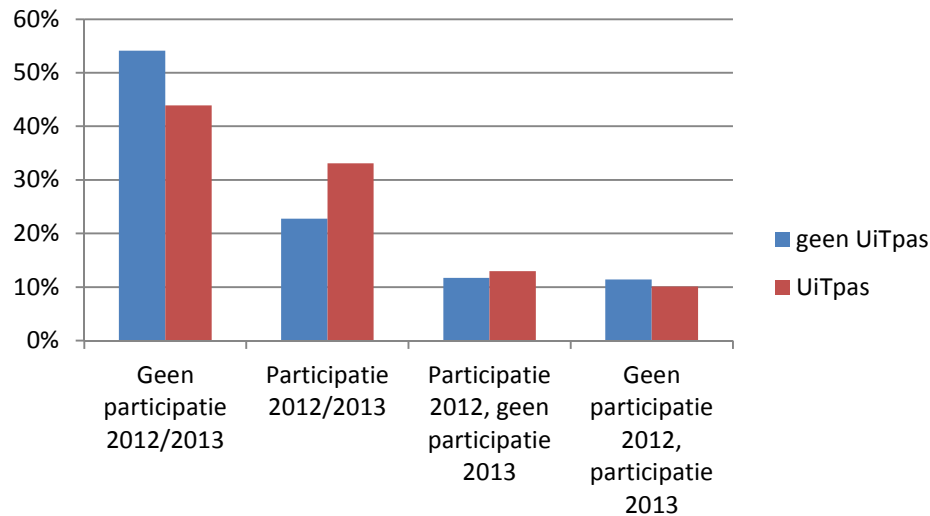
- (1) geen participatie in 2012 en geen participatie in 2013 (blijvende niet-participanten)
- (2) participatie in 2012 en participatie in 2013 (blijvende participanten).

In de twee andere scenario's zien we wel een verandering:

- (3) participatie in 2012, geen participatie in 2013 (gestopte participanten),
- (4) geen participatie in 2012, participatie in 2013 (nieuwe participanten).

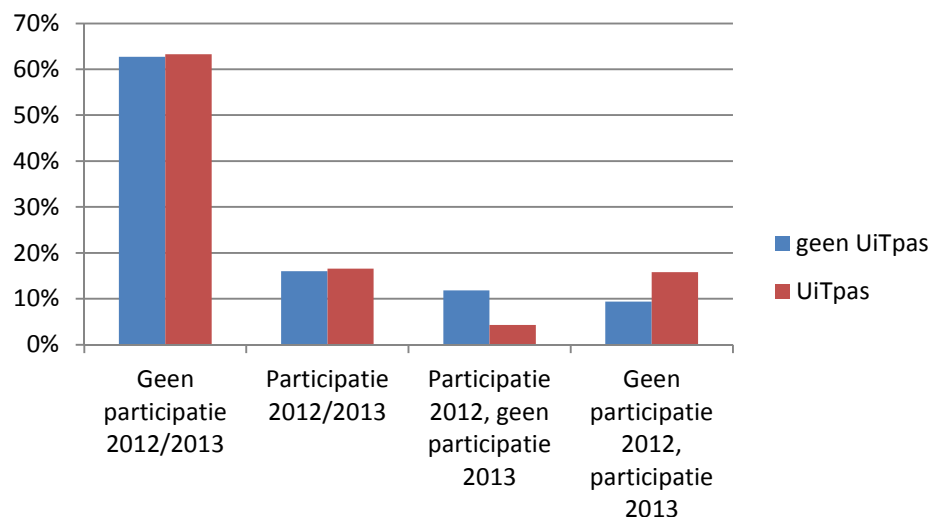
Eerst bekijken we de evolutie in bioscoopbezoeken. We stellen vast dat er proportioneel meer niet-UiTPAShouders blijvende niet-participanten zijn en meer UiTPAShouders blijvende participanten zijn. Bij de scenario's waar er wel verandering is zien we weinig verschillen tussen UiTPAShouders en niet UiTPAShouders. Voor beide groepen is het aandeel nieuwe en gestopte participanten even groot. Voor bioscoopbezoek kunnen we dus niet concluderen dat UiTPAShouders meer participeren sinds ze de UiTPAS hebben, wel dat ze al participeerden in 2012 en blijven participeren nadat ze de UiTPAS zijn begonnen gebruiken.

Figuur 2: Evolutie van bioscoopbezoek in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

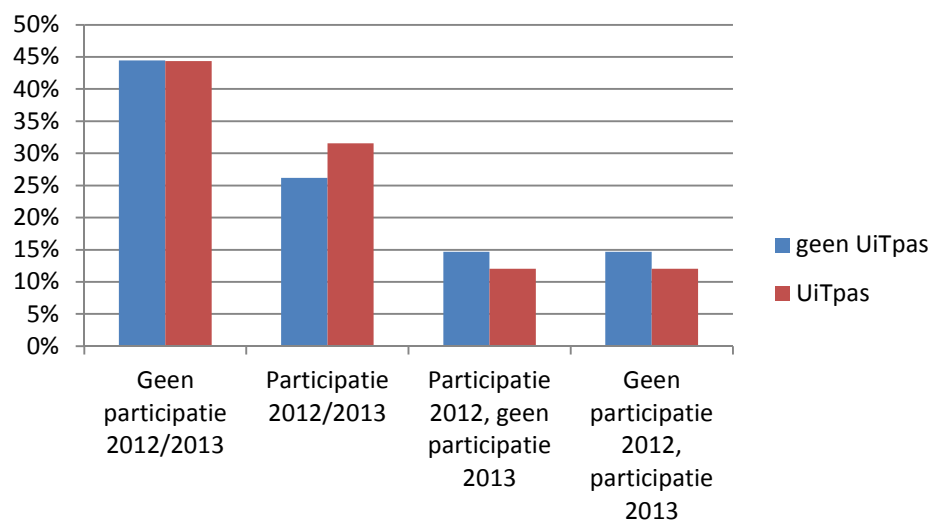
Voor concertbezoeken zien we dat er proportioneel evenveel blijvende participanten als blijvende niet-participanten zijn. Hier merken we wel dat er wat meer nieuwe participanten bij de UiTPAShouders zijn en wat meer gestopte participanten bij de niet-UiTPAShouders. Voor concertbezoek vinden we dus wel een indicatie dat UiTPAShouders sneller concerten bezoeken dan een jaar voordien.

Figuur 3: Evolutie van concertbezoek in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

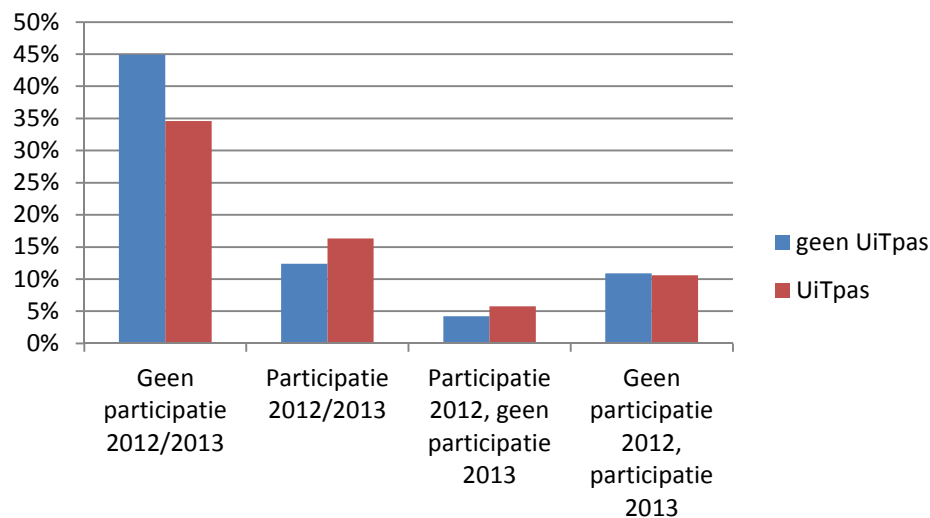
Voor bezoeken aan musea en tentoonstellingen zien we dat er proportioneel iets meer blijvende participanten zijn bij de UiTPAShouders en proportioneel iets minder UiTPAShouders waarbij we een verandering in participatie waarnemen. Ook hier kunnen we dus niet besluiten dat UiTPAShouders sneller musea en tentoonstellingen bezoeken sinds ze de UiTPAS hebben. UiTPAShouders bezochten al meer musea en tentoonstellingen in 2012 en blijven dit doen in 2013.

Figuur 4: Evolutie van bezoek aan musea en tentoonstellingen in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

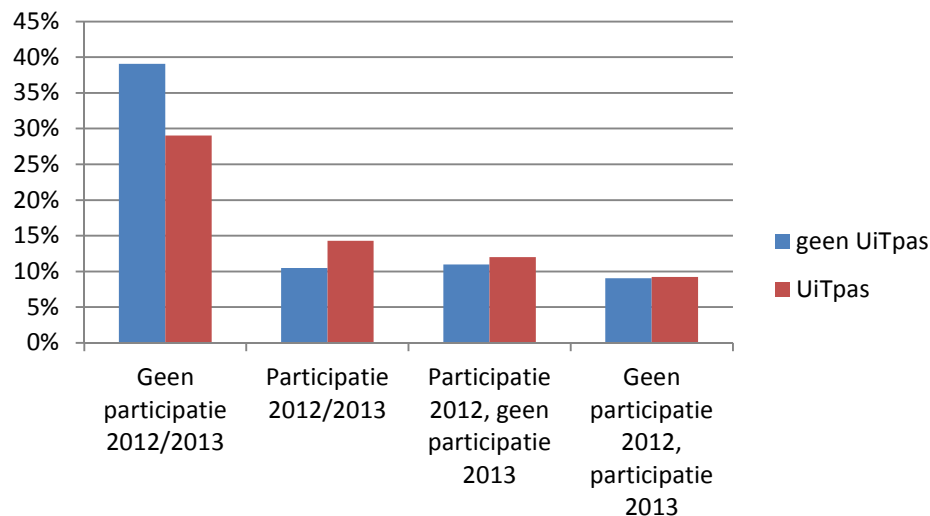
De podiumvoorstellingen delen we onder in twee types. Onder podiumvoorstellingen type 1 verstaan we ballet, hedendaagse dans, volksdans of etnische dans en toneelvoorstellingen. Voor deze activiteiten stellen we opnieuw vast dat er proportioneel meer UiTPAShouders blijvende participanten zijn, meer niet UiTPAShouders blijvend niet-participanten en merken we geen verschillen bij de nieuwe of stoppende participanten.

Figuur 5: Evolutie van bezoek aan podiumvoorstellingen (type 1) in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

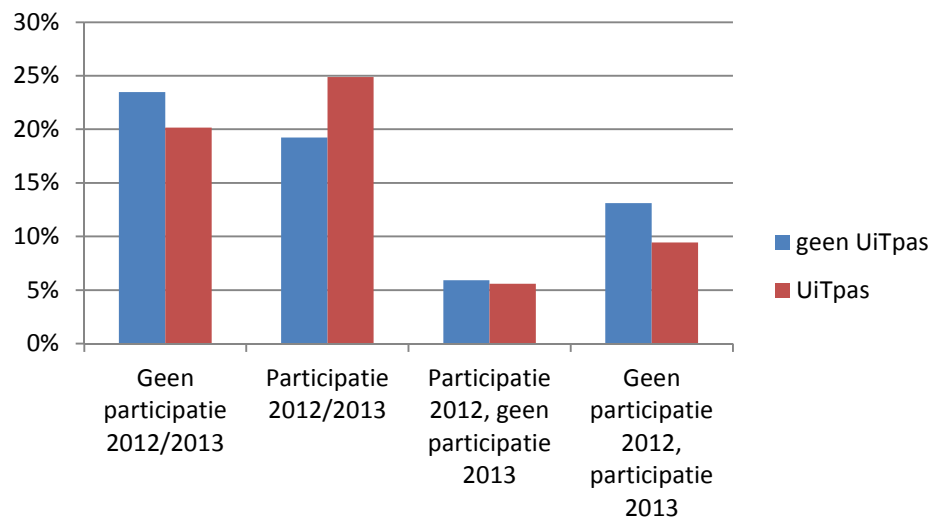
Onder podiumvoorstellingen type 2 verstaan we circus, straattheater, musical, revues, cabaret en stand-up comedy. Ook hier zien we proportioneel meer blijvende participanten bij UiTPASHouders, meer blijvende niet participanten bij niet-UiTPASHouders en geen verschillen bij de nieuwe en gestopte participanten.

Figuur 6: Evolutie van bezoek aan podiumvoorstellingen (type 2) in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

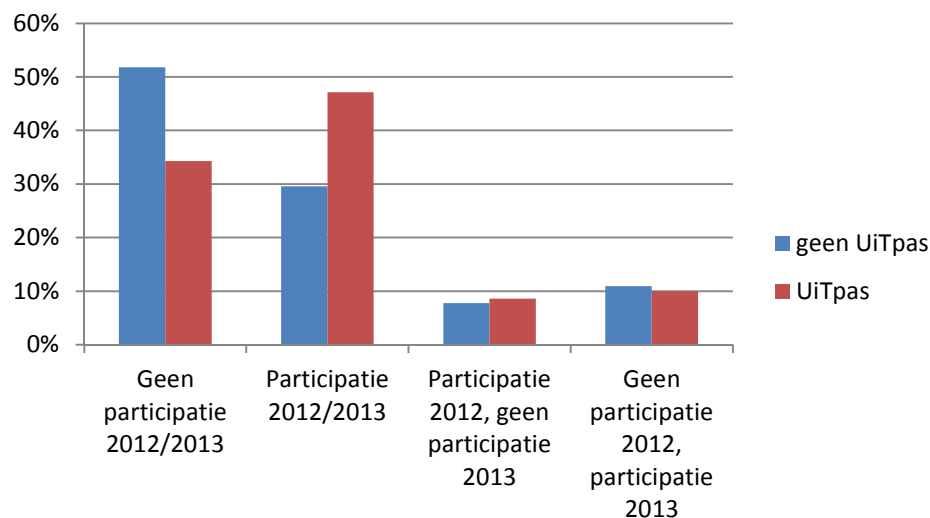
Voor participatie aan erfgoedactiviteiten in de laatste 6 maanden zien we ook terug meer blijvende participanten bij de UiTPASHouders en meer blijvende niet-participanten bij de niet-UiTPASHouders. Hier merken we echter ook dat er proportioneel wat meer nieuwe participanten bij de niet-UiTPASHouders zijn. Voor erfgoed zijn het dus zeker niet de UiTPASHouders die meer beginnen te participeren (er zijn wel terug meer UiTPASHouders die blijven participeren). Hier moeten we wel opmerken dat de groep die participeerden aan erfgoed in 2012 al groter was, waardoor er een groter aandeel uitpashouders de mogelijkheid heeft om stoppende participanten te worden in 2013.

Figuur 7: Evolutie van bezoek aan erfgoed in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

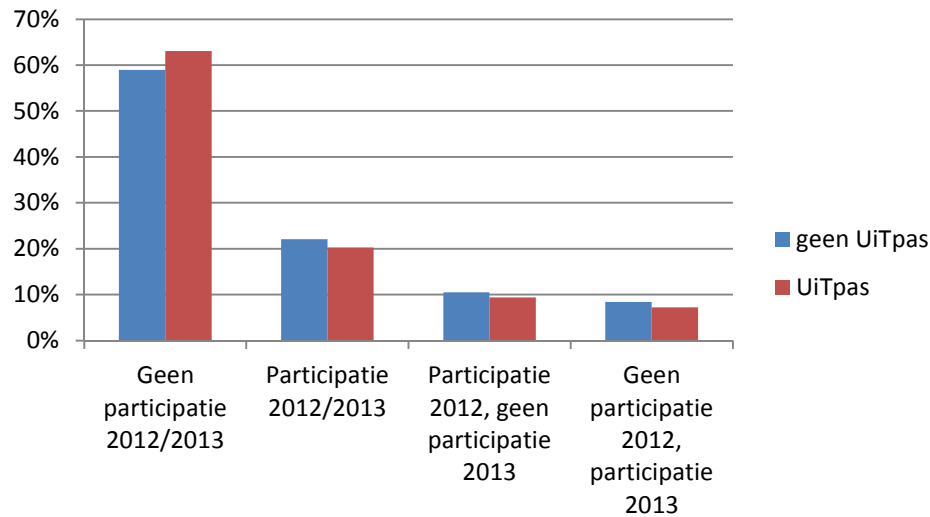
Voor sporten in de laatste 6 maanden tellen we terug proportioneel meer blijvende participanten bij UitPASHouders, meer blijvende niet-participanten bij niet-UitPASHouders en weinig verschillen bij de nieuwe en gestopte participanten.

Figuur 8: Evolutie voor sporten in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

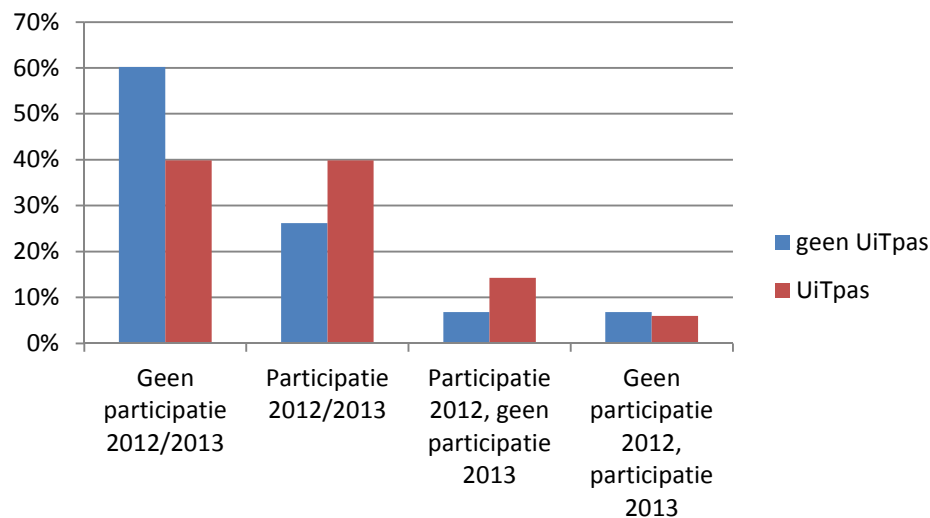
Voor het bijwonen van sportwedstijden constateren we geen grote verschillen tussen UitPASHouders en niet-UitPASHouders. Zij zijn proportioneel ongeveer even sterk aanwezig in de vier verschillende scenario's.

Figuur 9: Evolutie voor bijwonen van sportwedstrijden in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

Tenslotte, wat het bibliotheekbezoek in de laatste 6 maanden betreft, zien we opnieuw proportioneel meer blijvende participanten bij UiTPAShouders en meer blijvende niet-participanten bij niet-UiTPAShouders. We bemerken hier zelfs iets meer UiTPAShouders die een bibliotheek bezochten in 2012 en geen bibliotheek meer bezochten in 2013 (gestopte participanten). Voor bibliotheekbezoek kunnen we dus zeker niet concluderen dat UiTPAShouders nu meer participeren.

Figuur 10: Evolutie voor bibliotheekbezoek in de laatste 6 maanden voor 2012 en 2013

2.2. Nieuwe bevolkingssurvey 2013 en survey UiTPASHouders 2013

Naast de beperkte effectmeting voor 2012 en 2013 vergelijken we ook de participatiecijfers van UiTPASHouders en niet-UiTPASHouders in de nieuwe steekproef en de steekproef van UiTPASHouders uit 2013. Hier kunnen we de evolutie van participatie niet meer in kaart brengen aangezien het hier om een cross-sectionele meting (op één moment) gaat. We hebben wel voldoende respondenten om de participatie bij niet UiTPASHouders, UiTPASHouders met kansentarium en UiTPASHouders zonder kansentarium met elkaar te vergelijken.

Tabel 1: vergelijking participatie bij niet UiTPASHouders, UiTPASHouders met kansentarium en UiTPASHouders zonder kansentarium in de nieuwe bevolkingssurvey 2013 aangevuld met de survey bij UiTPASHouders 2013

		Niet UiTPASHouders	UiTPASHouders met kansentarium	UiTPASHouders zonder kansentarium
1	Bioscoop	41,40%	62,50%	63,03%
2	Concert	24,82%	20,82%	42,26%
3	Museum/tentoonstelling	38,02%	41,22%	61,90%
4	Erfgoed	43,73%	38,93%	55,13%
5	Podium voorstelling: Type1	26,27%	29,87%	49,43%
6	Podium voorstelling: Type2	29,72%	40,60%	56,08%
7	Aan sport gedaan	39,94%	47,64%	48,09%
8	Sportwedstrijd bijwonen	33,80%	25,85%	29,62%
9	bibliotheek bezoek	32,68%	62,11%	67,18%
	Totaal	1420	298	526

De UiTPASHouders zonder kansentarium participeren het sterkst in alle activiteiten. De UiTPASHouders met kansentarium liggen over het algemeen wat dicht bij de niet UiTPASHouders dan bij de UiTPASHouders zonder kansentarium. Toch kunnen we een aantal belangrijke verschillen aanstippen. Voor bioscoop- en bibliotheekbezoek, alsook voor sporten liggen de cijfers van UiTPASHouders met of zonder kansentarium zeer dicht bij elkaar; de niet UiTPASHouders participeren het minst aan deze activiteiten. Voor erfgoed zien we dan weer dat de niet-UiTPASHouders iets meer participeren dan de UiTPASHouders met kansentarium. Bij podiumvoorstellingen type 1 (highbrow) merken we terug dat de UiTPASHouders met kansentarium dicht bij de niet UiTPASHouders liggen; dit is evenwel niet het geval voor podiumvoorstellingen type 2 (populair). Hier participeren de UiTPASHouders met kansentarium meer dan de niet UiTPASHouders: bij de niet-UiTPASHouders 30% de voorbije zes maanden naar een circusvoorstelling, straattheater, musical, revue, cabaret of stand-up comedy geweest is; bij de UiTPASHouders met kansentarium stijgt dit percentage tot 40%. We zien dus voor bepaalde, minder highbrow activiteiten dat de UiTPASHouders met kansentarium meer participeren dan niet-UiTPASHouders en meer aansluiten bij de participatiegraad van UiTPASHouders zonder kansentarium.

Tabel 2: vergelijking participatie bij niet-UiTPASHouders die het financieel moeilijk hebben en UiTPASHouders met kansentarief die het financieel moeilijk hebben in de nieuwe bevolkingssurvey 2013 aangevuld met de survey bij UiTPASHouders 2013

		Niet Uitpashouders, financieel moeilijk	Uitpashouders met kansentarief, financieel moeilijk
1	Bioscoop	34,18%	54,87%
2	Concert	16,77%	16,81%
3	Museum/tentoonstelling	29,43%	30,09%
4	Erfgoed	36,68%	32,46%
5	Podium voorstelling: Type1	20,06%	28,95%
6	Podium voorstelling: Type2	22,57%	47,37%
7	Aan sport gedaan	32,70%	38,94%
8	Sportwedstrijd bijwonen	30,50%	21,62%
9	bibliotheek bezoek	21,84%	61,40%
	Totaal	316	113

In tabel 2 lichten we de niet-UiTPASHouders eruit die aangeven dat ze het financieel moeilijk hebben en vergelijken deze met de UiTPASHouders met kansentarief die aangeven dat ze het financieel moeilijk hebben. Op deze manier vergelijken we de participatiecijfers specifiek voor de groep die het financieel moeilijk heeft. Over het algemeen kunnen we concluderen dat de personen in financiële moeilijkheden met een UiTPAS meer participeren dan personen met financiële moeilijkheden zonder UiTPAS, en dit vooral in de eerder populaire vrijetijdsactiviteiten (Bioscoop, podiumvoorstellingen type 2 en bibliotheekbezoek). We zien ook een iets hogere participatie bij podiumvoorstellingen type 1, al is het verschil hier minder groot.

Conclusie

Wanneer we de verschillende activiteiten bekijken, kunnen we niet concluderen dat mensen die in het voorbije jaar de UiTPAS hebben aangekocht meer zijn beginnen participeren aan cultuur en vrijetijdsactiviteiten dan een jaar geleden. We zien wel degelijk verschillen tussen UiTPAShouders en niet UiTPAShouders maar deze verschillen bestonden al in 2012, voor de invoering van de UiTPAS. Er zijn proportioneel meer blijvende participanten bij de UiTPAShouders en dit geeft aan dat er wel een soort participatieonderhoudend effect van de UiTPAS kan zijn. Mensen die al participeerden kopen de UiTPAS aan (of wisselen de voucher in voor de UiTPAS indien zij deze gekregen hebben bij de nulmeting) en blijven een jaar later ook participeren. We zien proportioneel niet meer UiTPAShouders die beginnen te participeren. Hier moeten we opmerken dat het om een beperkte en selecte groep van respondenten gaat (432 respondenten) die zowel in 2012 als 2013 meewerkte aan ons onderzoek. Verder zit er maar een zeer beperkte tijd tussen de nulmeting en de vervolgmeting van één jaar welke te kort is om uitspraak te kunnen doen over de lange termijn effecten van de UiTPAS.

Een belangwekkend resultaat uit de nieuwe steekproeven is dat we ook hogere participatiecijfers vaststellen bij de UiTPAShouders met kansentarif voor de meer populaire culturele genres. Deze hogere participatie in populaire culturele genres bij UiTPAShouders met kansentarif blijft behouden wanneer we de UiTPAShouders en niet UiTPAShouders met financiële moeilijkheden met elkaar vergelijken. We kunnen hier uiteraard niet spreken van een causaal effect van de UiTPAS, maar het geeft toch aan dat de participatie bij mensen in een kansenstatuut hoger is wanneer zij een UiTPAS hebben. In het volgende deel gaan we dieper in op de evaluatie van deze UiTPAS met extra aandacht voor deze kansengroepen.

3. De UiTPAS

In dit deel spitsen we ons toe op de nieuwe steekproef van 14 tot 85 jarige Aalstenaars en de aanvullende steekproef met UiTPAShouders uit 2013. Hier focussen we zowel op het gebruik als de evaluatie van de UiTPAS door gebruikers.

Eerst en vooral kijken we in de nieuwe steekproef naar het gebruik en de perceptie van de UiTPAS in Aalst. Van de bevraagde Aalstenaars tussen 14 en 85 jaar geeft 2% aan over een UiTPAS te beschikken en deze te hebben gebruikt en 1% geeft aan dat de UiTPAS te hebben maar niet te gebruiken. Verder geeft 53% aan al wel eens van de UiTPAS gehoord te hebben. Echter 44 % geeft ook aan nog nooit van de UiTPAS gehoord te hebben. 44% van de bevolking wordt dus niet bereikt met de aangewende informatiebronnen binnen Aalst.

Type respondenten: UiTPas kennen en gebruiken (gewogen)			
		%	N
1	Respondenten met UiTPAS, in gebruik	2,0%	23
2	Respondenten met UiTPAS, niet in gebruik	1,0%	11
3	Respondenten zonder UiTPAS, al van gehoord	53,3%	614
4	Respondenten zonder UiTPAS, nooit van gehoord	43,7%	503
		100,0%	1151

Gezien het te kleine aantal respondenten met een UiTPAS in de representatieve steekproef², nemen we in volgende tabellen nemen de aanvullende steekproef met UiTPAShouders mee op om voldoende respondenten met een UiTPAS te hebben (824). Op deze manier kunnen we vergelijkingen maken tussen UiTPAShouders met kansentarif (298) en UiTPAShouders zonder kansentarif (526).

In volgende tabel bekijken we via welke bronnen mensen de UiTPAS hebben leren kennen. De gedrukte UiTPASinformatie en cultuurcentrum de Werf vormen de belangrijkste bronnen, en dit zeker voor de UiTPAShouders zonder kansentarif. Voor UiTPAShouders met kansentarif zijn het OCMW, de vierdewereldgroep Mensen voor Mensen, de school/opleiding en vrienden ook zeer belangrijke informatiebronnen. We merken dus dat mensen zonder kansentarif de UiTPAS vooral leren kennen binnen het culturele circuit, terwijl mensen met een kansentarif de UiTPAS vooral leren kennen via – zowel formele als informele- bronnen buiten het culturele circuit.

² De bevinding dat 3% van de bevolking in Aalst tussen 14 en 85 jaar over een UiTPAS beschikt komt ongeveer overeen met de officiële cijfers over het gebruik van de UiTPAS.

Waar hebt u de UiTPAS leren kennen? U kan meerdere antwoorden aanduiden.

		uitpashouders zonder kansentarief	uitpashouders met kansentarief
1	UiTPAS website (uitpas.be)	8,4%	6,7%
2	Een andere website	0,4%	0,7%
3	Gedrukte UiTPASinformatie (gids, magazine, folder...)	23,6%	10,4%
4	Andere flyers en folders	7,6%	5,4%
5	via het OCMW/sociaal huis	2,3%	14,1%
6	Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen/Welzijnsschakel	4,4%	21,1%
7	Affiche UiTPAS	6,8%	3,0%
8	Facebookpagina UiTPAS	1,3%	1,7%
9	Twitter UiTPAS	0,0%	0,0%
10	Kranten of magazines	8,7%	6,0%
11	De school/mijn opleiding	10,5%	14,1%
12	Mijn werk	10,3%	3,4%
13	[In het cultuurcentrum De Werf	25,9%	10,4%
14	In een andere culturele of vrijetijdsorganisatie	8,7%	5,4%
15	Via vrienden	10,6%	15,1%
16	Via familie	9,1%	7,4%
	Totaal	526	298

Volgende tabel geeft aan dat mensen met of zonder kansentarief de UiTPAS ongeveer evenveel en toch wel met enige regelmaat gebruiken. Van de UiTPASHouders zonder kansentarief heeft 30% de laatste zes maanden zijn UiTPAS minstens maandelijks gebruikt, bij de houders met kansentarief is dit 25%.

Hoe regelmatig gebruikte u de UiTPAS in de laatste zes maanden?

		uitpashouders, zonder kansentarief	uitpashouders, met kansentarief
1	Nooit	22,2%	24,8%
2	Een uitzonderlijke keer	17,5%	14,4%
3	Een paar keer	30,2%	35,9%
4	Maandelijks	15,2%	12,8%
5	wekelijks	14,6%	11,7%
6	Dagelijks	0,2%	0,3%
	Totaal	526	298

Wanneer we kijken naar het sparen van punten met de UiTPAS stellen we wel vast dat mensen zonder kansentarief meer aangeven dat ze meestal tot altijd punten sparen (66%) dan mensen met kansentarief (50%). Dit kan erop wijzen dat mensen met een kansentarief de UiTPAS ook nog voor andere zaken gebruiken, zoals bv. in het kader van schoolactiviteiten van hun kinderen.

Spaart u al dan niet punten bij activiteiten waar dit mogelijk is?

		uitpashouders, zonder kansentarief	uitpashouders, met kansentarief
1	Altijd	24,4%	25,8%
2	Meestal	42,1%	24,9%
3	Soms	17,5%	24,0%
4	Heel af en toe	11,1%	8,3%
5	Nooit	4,9%	17,1%
	Totaal	406	217

UitPASHouders met kansentarief sparen tevens wat meer punten bij activiteiten buiten het culturele circuit (gaan zwemmen, vierdewereldgroep Mensen voor Mensen), terwijl UitPASHouders zonder kansentarief wat meer sparen binnen het culturele circuit (Bibliotheek, De werf, evenement met UitPASstand).

Heeft u al dan niet punten gespaard met uw UiTPAS bij de volgende activiteiten?

		uitpashouders, zonder kansentarief (punten gespaard)	uitpashouders, met kansentarief (punten gespaard)
1	gaan zwemmen	37,6%	45,6%
2	bibliotheek bezoeken	60,1%	45,0%
3	naar een voorstelling in De Werf gaan	49,0%	31,7%
4	les volgen in de academie	6,7%	5,0%
5	in een lokale vereniging	13,5%	10,0%
6	op een evenement met een UiTPASstand	61,7%	42,2%
7	in de Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen	3,6%	23,9%
8	bij een andere activiteit	18,9%	18,9%
	Totaal	386	180

Ongeveer 26% heeft een nieuwe activiteit gevonden die hij of zij leuk vindt door punten met de UiTPAS om te ruilen. Bij de kansengroepen is dit bijna 30%.

Hebt u al nieuwe activiteiten ontdekt die u leuk vindt door punten op de UiTPAS om te ruilen?

		uitpashouders, zonder kansentarief (punten omgeruild)	uitpashouders, met kansentarief (punten omgeruild)
1	Ja	26,1%	29,8%
2	Nee	73,9%	69,0%
	Totaal	157	84

UitPASHouders met kansentarief zijn ook eerder geneigd om de UiTPAS aan mensen uit hun omgeving aan te raden. 53% geeft aan dat dit redelijk tot zeer waarschijnlijk is (8 tot 10) terwijl dit voor de UitPASHouders zonder kansentarief 37% is.

Zou u de UiTPAS aanraden aan vrienden/familie/collega's? U kan dit aanduiden op een schaal van 0 tot 10 punten. 0 betekent dat zeer onwaarschijnlijk is, 10 dat dit zeer waarschijnlijk is.

		uitpashouders, zonder kansentarium	uitpashouders, met kansentarium
0	zeer onwaarschijnlijk	2,2%	3,0%
1	-	0,7%	0,0%
2	-	2,5%	1,5%
3	-	4,0%	3,0%
4	-	8,0%	3,0%
5	Neutraal	12,9%	13,3%
6	-	12,7%	5,9%
7	-	19,9%	17,7%
8	-	14,9%	17,2%
9	-	6,5%	7,4%
10	zeer waarschijnlijk	15,7%	28,1%
	Totaal	402	203

Aan de respondenten werden tevens enkele vragen voorgelegd waarin ze hun vrijetijdsactiviteiten en de geïnformeerde hieromtrent dienden te vergelijken voor en na het beschikken over een UiTPAS. Meer concreet betreft het de vraag: "Als u uzelf vergelijkt voor en na u de UiTPAS had, in welke mate bent u het dan eens of oneens met volgende uitspraken?" Hier zien we dat mensen met kansengroepen over het algemeen meer aangeven dat de UiTPAS een invloed heeft gehad op hun vrijetijdsleven en beleving.

Zo is 27% van de mensen met kansentarium het helemaal eens of bijna helemaal eens (score 6 of 7) met de stelling dat men nu beter geïnformeerd is, tegenover slechts 14% bij de UiTPASHouders zonder kansentarium.

Ik ben nu beter geïnformeerd over het vrijetijdsaanbod in Aalst

		uitpashouders, zonder kansentarium	uitpashouders, met kansentarium
1	Helemaal oneens	12,1%	7,7%
2	-	13,3%	6,7%
3	-	12,8%	14,9%
4	Neutraal	27,2%	25,3%
5	-	20,8%	18,0%
6	-	8,2%	11,3%
7	Helemaal eens	5,6%	16,0%
	Totaal	390	194

19% van de mensen met kansentarium geeft tevens aan dat men nu meer participeert aan het vrijetijdsaanbod in Aalst, tegenover slechts 6% bij de UiTPASHouders zonder kansentarium.

Ik neem nu meer deel aan het vrijetijdsaanbod in Aalst

		uitpashouders, zonder kansentarief	uitpashouders, met kansentarief
1	Helemaal oneens	19,5%	12,1%
2	-	18,5%	15,4%
3	-	13,3%	18,1%
4	Neutraal	27,6%	23,6%
5	-	15,1%	12,1%
6	-	4,4%	7,7%
7	Helemaal eens	1,6%	11,0%
	Totaal	384	182

Wat betreft de interesse in vrijetijdsactiviteiten zijn de verschillen nog groter: 26% van de mensen met kansentarief geeft aan dat men nu meer interesse heeft in vrijetijdsactiviteiten, tegenover slechts 8% bij de UTPASHouders zonder kansentarief.

Ik heb nu meer interesse in vrijetijdsactiviteiten

		uitpashouders, zonder kansentarief	uitpashouders, met kansentarief
1	Helemaal oneens	17,4%	9,2%
2	-	16,6%	15,1%
3	-	13,7%	18,9%
4	Neutraal	26,1%	16,8%
5	-	18,2%	14,1%
6	-	5,0%	13,5%
7	Helemaal eens	2,9%	12,4%
	Totaal	379	185

Meer mogelijkheden tot vrijetijdsactiviteiten leidt evenwel ook tot meer keuzestress, zo ook bij de houders met kansentarief: 14% van hen geeft dan ook aan dat men het nu moeilijker vindt te kiezen welke activiteiten men wil doen in de vrije tijd, tegenover 3% van de UTPASHouders zonder kansentarief.

Ik vind het moeilijker om te kiezen welke activiteiten ik wil doen tijdens mijn vrije tijd

		uitpashouders, zonder kansentarief	uitpashouders, met kansentarief
1	Helemaal oneens	30,0%	18,1%
2	-	22,0%	19,8%
3	-	17,2%	18,1%
4	Neutraal	22,3%	25,4%
5	-	5,9%	4,5%
6	-	1,6%	5,6%
7	Helemaal eens	1,1%	8,5%
	Totaal	373	177

16% van de UiTPAShouders met kansentarieef geeft tenslotte aan nieuwe vrijetijdsactiviteiten te hebben gevonden sinds de aanschaf van een UiTPAS, tegenover 6% van de UiTPAShouders zonder kansentarieef.

Ik heb nu nieuwe vrijetijdsactiviteiten gevonden die ik leuk vind

		uitpashouders, zonder kansentarieef	uitpashouders, met kansentarieef
1	Helemaal oneens	26,5%	15,2%
2	-	19,0%	14,0%
3	-	14,4%	20,8%
4	Neutraal	22,7%	27,0%
5	-	11,2%	6,7%
6	-	3,2%	4,5%
7	Helemaal eens	2,9%	11,8%
	Totaal	374	178

Conclusie

Wanneer we het gebruik en de evaluatie van de UiTPAS bekijken, zien we belangrijke verschillen tussen de UiTPAShouders met of zonder een kansentarieef. Beide groepen geven aan dat ze de UiTPAS ongeveer even vaak gebruiken maar de kansengroepen geven minder aan de UiTPAS te gebruiken om punten te sparen. Verder stellen we ook vast dat de UiTPAShouders met een kansentarieef de UiTPAS eerder leren kennen buiten het culturele circuit en mensen zonder kansentarieef leren de UiTPAS eerder kennen binnen het culturele circuit. Eenzelfde patroon zien we voor punten sparen. UiTPAShouders met een kansentarieef sparen meer punten buiten het culturele circuit terwijl mensen zonder kansentarieef meer sparen bij culturele activiteiten. We zien ook dat UiTPAShouders met een kansentarieef de UiTPAS positiever beoordelen dan personen die de UiTPAS zonder kansentarieef hebben aangekocht. Zo zouden ze de UiTPAS sneller aanraden aan personen uit hun omgeving. Daarenboven geven UiTPAShouders met een kansentarieef aan meer interesse te hebben in vrijetijdsactiviteiten sinds ze de UiTPAS hebben. Tenslotte geven ze ook aan dat ze nu meer participeren en nieuwe activiteiten gevonden hebben die ze leuk vinden door de UiTPAS. Dit alles gaat wel gepaard met een toename van keuzestress in de vrijetijd.

4. Drempels

In dit laatste deel gaan we in op de drempels voor cultuurparticipatie bij Aalstenaars die niet deelnemen aan bepaalde activiteiten. Hiervoor vergelijken we de bevolkingsbevraging uit 2012 en de nieuwe bevolkingsbevraging uit 2013. We gaven reeds aan dat deze twee steekproeven moeilijk te vergelijken zijn, aangezien we waarschijnlijk een overselectie van cultuurparticipanten hebben in de steekproef uit 2012. Hier focussen we echter op de niet-participanten, waarbij dit selectie-effect minder aanwezig zal zijn.

De belangrijkste verschuiving in de drempels voor de verschillende types van activiteiten is de daling van de financiële en praktische drempel. Deze daling vinden we terug bij elk type van activiteiten (behalve musea en tentoonstellingen). Mensen geven in 2013 minder aan dat ze de toegangskaartjes te duur vinden of dat ze het praktisch moeilijk hebben om te gaan. Voor theater zien we tevens een daling van de informatiedrempel.

Redenen waarom mensen niet vaker naar concerten gaan.

		2011		2013	
		%	N	%	N
1	Ik blijf liever thuis.	17,67%	894	23,89%	1210
2	De toegangskaarten zijn te duur.	37,16%	894	28,33%	1210
3	Ik voel mij er niet op mijn gemak.	6,62%	894	7,04%	1210
4	Een gezondheidsprobleem of handicap hindert mij.	5,54%	894	9,13%	1210
5	Ik heb er geen tijd voor.	28,69%	894	26,36%	1210
6	Het aanbod interesseert me niet.	16,17%	894	17,08%	1210
7	Ik heb er te weinig informatie over.	11,20%	894	12,27%	1210
8	Het interesseert me gewoon niet.	23,63%	894	17,53%	1210
9	Ik heb niemand om mee te gaan.	8,95%	894	8,89%	1210
10	Het is praktisch moeilijk voor mij om er naartoe te gaan	16,41%	894	9,04%	1210
11	Ik doe liever andere dingen.	38,08%	894	31,09%	1210

Redenen waarom mensen niet vaker naar theater gaan

		2011		2013	
		%	N	%	N
	Ik blijf liever thuis.	11,99%	576	17,48%	889
	De toegangskaarten zijn te duur.	29,13%	576	11,40%	889
	Ik voel mij er niet op mijn gemak.	2,24%	576	1,85%	889
	Een gezondheidsprobleem of handicap hindert mij.	3,78%	576	6,81%	889
	Ik heb er geen tijd voor.	25,61%	576	23,52%	889
	Het aanbod interesseert me niet.	19,48%	576	14,65%	889
	Ik heb er te weinig informatie over.	24,63%	576	11,63%	889
	Het interesseert me gewoon niet.	7,92%	576	22,28%	889
	Ik heb niemand om mee te gaan.	10,96%	576	6,35%	889
	Het is praktisch moeilijk voor mij om er naartoe te gaan	11,34%	576	5,56%	889
	Ik doe liever andere dingen.	22,26%	576	30,26%	889

Redenen waarom mensen niet vaker naar musea of tentoonstellingen gaan.

		2011		2013	
		%	N	%	N
1	Ik blijf liever thuis.	13,52%	819	21,72%	1017
2	De toegangskaarten zijn te duur.	14,85%	819	12,66%	1017
3	Ik voel mij er niet op mijn gemak.	1,84%	819	3,44%	1017
4	Een gezondheidsprobleem of handicap hindert mij.	4,73%	819	7,09%	1017
5	Ik heb er geen tijd voor.	26,91%	819	26,21%	1017
6	Het aanbod interesseert me niet.	18,19%	819	18,77%	1017
7	Ik heb er te weinig informatie over.	13,77%	819	12,62%	1017
8	Het interesseert me gewoon niet.	23,85%	819	19,06%	1017
9	Ik heb niemand om mee te gaan.	6,43%	819	5,43%	1017
10	Het is praktisch moeilijk voor mij om er naartoe te gaan	6,83%	819	5,50%	1017
11	Ik doe liever andere dingen.	29,98%	819	25,67%	1017

Redenen waarom mensen niet vaker sporten.

		2011		2013	
		%	N	%	N
	Ik blijf liever thuis.	8,43%	576	17,97%	985
	De toegangskaarten zijn te duur.	15,73%	576	8,43%	985
	Ik voel mij er niet op mijn gemak.	2,98%	576	4,78%	985
	Een gezondheidsprobleem of handicap hindert mij.	10,39%	576	21,53%	985
	Ik heb er geen tijd voor.	40,01%	576	35,79%	985
	Het aanbod interesseert me niet.	4,92%	576	5,14%	985
	Ik heb er te weinig informatie over.	6,91%	576	5,73%	985
	Het interesseert me gewoon niet.	3,86%	576	17,71%	985
	Ik heb niemand om mee te gaan.	12,93%	576	10,81%	985
	Het is praktisch moeilijk voor mij om er naartoe te gaan	16,08%	576	10,05%	985
	Ik doe liever andere dingen.	17,30%	576	35,37%	985

Conclusie

Wanneer we de aangegeven participatiedrempels voor niet participanten uit de algemene steekproef van 2012 en 2013 vergelijken, zijn vooral de daling van de financiële en praktische drempel opvallend, naast de daling van de informatiedrempel voor theater. Enkel voor musea en tentoonstellingen zien we deze eerste daling niet, wat samenhangt met het feit dat de financiële drempel voor deze activiteiten altijd al minder hoog was.

5. Algemene conclusie

Uit de beschikbare cijfers kan (nog) geen algemeen participatie verhogend effect van de UiTPAS afgeleid worden. Dit ligt deels aan de data zelf (gebrekige representativiteit van de nulmeting) maar daarnaast is een periode van één jaar te kort om algemene en significante trends in de vrijetijdsparticipatie te kunnen detecteren. De UiTPAS is bovendien pas in de loop van 2013 uitgerold zodat niet eens alle respondenten met een UiTPAS die reeds een vol jaar in bezit hebben. Wel kan worden vastgesteld dat degenen die de UiTPAS het eerst adopteren net de meer cultureel geïnteresseerden zijn en degenen die voordien ook al participeerden- zoals ook in de lijn van de verwachtingen ligt.

Daarnaast kan duidelijk uit de data afgeleid worden dat, tenminste voor een aantal activiteiten, er een participatie bevorderend effect is voor mensen met een kansentarif. Voor de meer populaire vrijetijdsactiviteiten stellen we vast dat zij duidelijk meer participeren dan mensen zonder UiTPAS (en ook mensen zonder UiTPAS in financiële moeilijkheden). In de subjectieve evaluatie van de UiTPAS merken we bovendien dat de kansengroep de UiTPAS positiever evalueert. Zij geven ook meer aan dat ze sinds het gebruik van de UiTPAS meer participeren, meer interesse hebben in het vrijetijdsaanbod en nieuwe activiteiten hebben ontdekt die ze positief waarderen. Dit wijst erop dat de UiTPAS een aantal positieve effecten heeft op de vrijetijds participatie en beleving van deze groep mensen. Bij de drempels zien we ook dat de financiële en praktische drempels voor cultuurparticipatie gedaald zijn; drempels die ook weer vooral relevant zijn voor deze kansengroep.

Uit het onderzoek kan dan algemeen worden geconcludeerd dat de evaluatieperiode te kort is om reeds mogelijke effecten van de UiTPAS voor de algemene participatie in de brede bevolking te kunnen waarnemen, maar dat de specifieke aandacht voor kansengroepen wel degelijk positieve effecten bij mensen met een kansentarif heeft genereerd, zowel naar participatie als naar interesse.